

ZÁJMENA JENŽ; JEHOŽ; TENTÝŽ

THE PRONOUNS WHICH; WHOSE; THE SAME

19

jenž, jež, jež = který, -á, -é												
„on, ona, ono“ + ž												
	M	jenž	N	jež	F	jež	Ma.	již	Mi. + F + N	jež		
Gen.	jehož / bez něhož			jíž / od níž			jichž / bez nichž					
Dat.	jemuž / k němuž			jíž / k níž			jimž / k nimž					
Ak.	Ma.	jehož / na něhož			jíž / na níž			jež / na něž				
	Mi.	jež / na nějž										
	N	jež / na něž										
Lok.	o němž			o níž			o nichž					
Instr.	jímž / s nímž			jíž / s níž			jimiž / s nimiž					

» The pronouns **jenž, jež, jež** is used mostly in a written literary language.

■ 6. Nahradte zájmeno *který* zájmenem *jenž*:

Vyskytl se problém, kterého _____ jsem si předtím nebyl vědom.
 Dospěl k závěru, kterému _____ jsem nerozuměl.
 Ten pán, se kterým _____ dělali interview, je Honzův dobrý známý.
 Bavíme se o řešení, které _____ v praxi ještě nebylo vyzkoušeno.
 Letadlo, kterým _____ přiletěli, mělo problémy při přistávání.
 Je to otázka, kterou _____ jsem nepochopil.
 Záležitosti, o kterých _____ jednájí, jsou pro obě strany důležité.
 Studenti, kterých _____ se týká nové opatření, na to byli upozorněni včas.
 Jsou to situace, kterými _____ prochází většina z nás.
 Uplatněte nároky, na které _____ máte právo.
 Uvedl námitky, vůči kterým _____ se předem ohrazujeme.
 Nemluvte o lidech, kteří _____ nejsou přítomní.
 Věci, o kterých _____ nepochybuji, říkám přímo a otevřeně.
 Výsledky, na které _____ netrpělivě čekáme, budou zveřejněny do půlnoci.
 Je to událost, na kterou _____ nikdy nezapomenu!
 Vyberte si kurzy, kterých _____ se chcete zúčastnit.

- ▲ vyskytnout se = objevit se
 nárok na něco = právo na něco
 námitka = konstruktivní kritika

» nebyl jsem si vědom / jist (momentální stav)
 sebevědomý člověk, sebejistý člověk (permanentní vlastnost)

19 ZÁJMENA JEHOŽ, JEJÍŽ, JEJICHŽ

THE PRONOUNS JEHOŽ, JEJÍŽ, JEJICHŽ / WHOSE

jehož, jejichž		„jeho“, „jejich“ + ž
Člověk, Lidé / dívky,	jehož jejichž	názoru/názorů se bojím.
Člověk, k Lidé / dívky, k	jehož jejichž	názoru/názorům přihlížím.
Člověk, na Lidé / dívky, na	jehož jejichž	názor/názory dbám.
Člověk, o Lidé / dívky, o	jehož jejichž	názoru/názorech přemýšlím.
Člověk, s Lidé / dívky, s	jehož jejichž	názorem/názory souhlasím.

jejíž		„její“ + ž
Dívka,	jejíhož (jejíž) jejichž	aktivního postoje (maminky) se bojím. aktivních postavů si vážím.
Dívka, k	jejímuž (jejíž) jejímž	pasivnímu postoji (mamince) mám výhrady. aktuálními názorům přihlížím.
Dívka, na	jejíž (jejíž) jejíž	aktivní postoj (maminku) jsem hrdý. inteligentní názory dbám.
Dívka, o	jejímž (jejíž) jejichž	kompetentním názoru (mamince) nepochybuji. kompetentních názorech přemýšlím.
Dívka, s	jejímž (jejíž) jejímiž	pasivním postojem (maminkou) nesouhlasím. aktuálními názory souhlasím.

» The possessive relative pronouns **jehož** and **jejichž** are indeclinable, while **jejíž** takes the same declension as **její**, e.g. the soft adjective declension like **moderní**.

■ 7. Doplňte vhodně zájmeno **jehož**, **jejíž**, **jejichž**:

Osobnost, _____ postavů si váží široká veřejnost. Věta, _____ smyslu jsem neporozuměl. Děti, _____ rodiče jsou rozvedeni. Herec, _____ výkony obdivuje celý národ. Cestující, o _____ místě pobytu není nic známo. Modelka, _____ kráse se nic nevyrovná. Památné místo, s _____ osudem je úzce spjata historie kraje. Záležitosti, do _____ řešení se nám nechce. Je to krize, _____ dopad budeme ještě nějakou dobu pocítovat, o _____ dopadu se ekonomové ještě budou bavit. Situace, k _____ řešení potřebujeme čas a trpělivost.

ZÁJMENO TENTÝŽ / TEN SAMÝ THE PRONOUN TENTÝŽ / TEN SAMÝ – THE SAME

19

(ten)týž, (ta)táž, (to)těž = stejný, -á, -é												
týž = „dobrý“, „dobré“ + ž, táž = „dobrá“ + ž(e) / + N, A, I ten												
<i>sg.</i> <i>Nom.</i>	<i>M</i>	tentýž (týž)	<i>N</i>	totěž	<i>F</i>	tatáž (táž)	<i>pl.</i> <i>Ma.</i>	títíž (tíž)	<i>Mi. + F</i>	tytěž	<i>N</i>	tatáž (táž)
<i>Gen.</i>	téhož			téže		týchž						
<i>Dat.</i>	témuž			téže		týmž						
<i>Ak.</i>	<i>Mi.</i>	tentýž		touž / tutéž	<i>Ma. + Mi. + F</i>	tytěž						
	<i>Ma.</i>	téhož										
	<i>N</i>	totěž										<i>N</i>
<i>Lok.</i>	o témž(e) / tomtěž			o téže		o týchž						
<i>Instr.</i>	týmž / tímtež			touž / toutěž		s týmiž						

» The pronouns **týž, tatáž, totěž** are used in a written literary language.

- ▲ **těž (lit.) = také**
téhož roku = ve stejném roce
totožný = stejný
totožnost = identita
dvě stránky téže mince = dva pohledy na stejný problém, dva projevy
stejně věci
jedno a totěž = není mezi tím žádný rozdíl

ten samý, ta samá, to samé = stejný, -á, -é												
<i>sg.</i> <i>Nom.</i>	<i>M</i>	ten samý	<i>N</i>	to samé	<i>F</i>	ta samá	<i>pl.</i> <i>Ma.</i>	ti samí	<i>Mi. + F</i>	ty samé	<i>N</i>	ta samá
<i>Gen.</i>	toho samého			té samé		těch samých						
<i>Dat.</i>	tomu samému			té samé		těm samým						
<i>Ak.</i>	<i>Mi.</i>	ten samý		tu samou	<i>Ma. + Mi. + F</i>	ty samé						
	<i>Ma.</i>	toho samého										
	<i>N</i>	to samé										<i>N</i>
<i>Lok.</i>	o tom samém			o té samé		o těch samých						
<i>Instr.</i>	tím samým			tou samou		těmi samými						

- ▲ **sám, -a, -o / samý, -á, -é (alone); samý + jen; ten samý = stejný (spoken language)**

19 ZÁJMENO TENTÝŽ / TEN SAMÝ

THE PRONOUN TENTÝŽ / TEN SAMÝ – THE SAME

■ 8. Nahradte *stejný* zájmenem *týž*:

Zabývali jsme se stejnou _____ problematikou.
Máme na mysli stejnou _____ otázku.
Nevstoupíš dvakrát do stejné _____ řeky.
To přece není jedno a _____!
Dospěli jsme k stejným _____ výsledkům.
Obávali se stejných _____ následků.
Jsou to stále stejní _____ lidé!
Divili se stejnému _____ postupu.
Setkali se se stejnými _____ potížemi.
Hovořili o stejném _____ problému.
Chystali se navštívit stejná _____ města.
Máme stejné _____ informace.
Usiluji o stejnou _____ věc.
Vyslovili stejná _____ obvinění.
Bavíme se o stejných _____ věcech.
Příběh popsali stejnými _____ slovy.
Byli jsme tam ve stejné _____ době.
Věnujeme se stejnému _____ oboru.
Knížky vyšly ve stejném _____ roce.

■ 9. Nahradte *stejný* výrazem *ten samý*:

Má přece stejný _____ problém!
Mají přijít ve stejnou _____ hodinu.
Nevěřili by stejným _____ věcem.
Uviděl jsem stejného _____ člověka.
Bydleli ve stejném _____ domě.
Dělají to pořád stejní _____ vandalové.
Ocitli se zase na stejném _____ místě.
Je to pořád stejné _____.
Fandili stejnému _____ mužstvu.
Probírali stejné _____ otázky.
Chybovali ve stejných _____ cvičeních.
Napsali stejnou _____ chybu.